ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՑ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1154 — ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ — 19 — ՀԻՍՈՒՍԻՈՅ — 1871

ԳԱՆԱՁԱՆՔ

Տարեկան գին ու Փոստով հասցեր 180 դր.
» Վաճառատ » 10մէճ
Վճարմանայ ու Փոստով » 90 դր.
» Վաճառատ » 5մէճ
Թուրքահայերէն Թերթի գին 50 փր.
Յանուագման առնը մէկ անգամէն հասցեայ 3 գաւառ չի երթար մնացածի համար 2 դուրս, ու եթէ անդամներուս հասար գաւառ առաքուելիքն կ'ուզայ

ԱՐԱՐԻ

ԼՐԱԳԻՐ

ԳՆԱՑՔԱՆ

Գաւթս գացած լրագրայ Համբոյր Նախքը Թղթակցութիւնս ալայ է.

Կարդացա ընթերցեալ Համարդ, Եւ որ ես իսկ Կրօնքիս Եղբայրին Տեսայ ինչ ուրախութեամբ Զինուիլ Քրիստոսի Մահուան Զինուի Խաչին Պատգամելու Համար։

Հաւատս Նախքը չմեռաւ Եւ Հոգիս չընկրուեցաւ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԱՄՍՏԱՆՑՈՒՄՆԱՓՈՂԱՑ 19 ՀՈՒՅՆՄԲԵՐԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Նարօլէօնեան կայսրութեան կոչմանիկներէն մէկ կողմանէ կայսրութեան Ազատի ցնծութեան մէջ թագաւոր պատուիրը մոռցրելու եւ գազիոյ չիւզիակոյ հասարակ մի ա. վըտահութեանը նորին անոր վրայ պարձրելու համար ամէն հիգ լսափոյ եւ ամէն հնարք ու մեքենայութեան՝ ի գործ դրած պատճառակ, Ֆ. Ֆէնէսթրէլի Լիւդովիքոսը վրայ գալով նոր հարուածի ու ուաւ, կայսրութեան եւ անոր կողմնակիցներէն վերացնելու ամէն ջանք։

Ֆրանսի Տիւրօմանիէն անուն լրագրին ալ այս օրերս Ֆ. Ցըլսակերօնիէլի մէկ նամակն երեւան կը հանէ 1867ին առ Նոթօլէօն կայսր ուղղեալ որոյ մէջ Գերմանիոյ գէմ յարձակելու պատերազմի մը վտանգներէն պրլթիէ մնալով չպահել առած է իրենց ծանօթ անձիսա վատահութիւնն ու կայր յանձնապատասխանութիւնը կարեւորութիւն չեն առած այն իշխանին նախատեսութեանդ։

Յատակագիծն նաեւ կրսէ Ֆ. Տրլակերօնիէլ, հրեք սեռակ քաղաքականութիւնն հետեւելու էին։

1. Հաւատարակցութեան քաղաքականութիւնը, որ էր Բրուսիա Բրքակաչի գաշնագրութեան մէջ ամիսվիլ, եւ հարաւային Գերմանիան յիւնակէս ընդլայն Գերմանական միութեան առաջն առնուլ։

2. Ելեկտակալութեան քաղաքականութիւնը, որ ուժով իրաւանց վրայ յենլով ինքն ամենազօր ընկալ ձեռք բերել կուգէր՝ երբու արդար վոխարինութիւն Բրուսիոյ դրուած Գերմանական երկիրներուն։

3. Խազագութեան քաղաքականութիւնը, որ Գերմանիան միութեան չարժուելու յարգելով ոնոր հետեւանքներուն դէմ չահ մը չէր փնտռեր, եւ Գաղղիոյ ներքին զօրութեան մէջ կամ փոխուէր։

Այս քաղաքականութեանդ առաջին առաքելեցաւ այն օրէն՝ որ Գերմանիոյ հարաւային պետութիւնք իրենց պինդ զօրութեանդ հրամանատարութիւնը Բրուսիոյ յանձնեցին։

Ասոնք հարկ է, ելեկտ երկրակալութեան ու խազագութեան քաղաքականութիւններուն մէջ ընտրութիւն մ՝ընել։

Երկրակալութեան քաղաքականութիւնը Գաղղիա կառանձնանէր, եւ Բուսիա Բաւոյ հետ կը միացնէր։

Ասիկա զատ նիմ Գաղղիա հետ մի մէջ բանած ընդհացքը չարունակէ, եւ Գաղը պատրաստուիլ ետ չկնոյ, Բաւոյ հետ գործութիւն մը հաստատելու համար կը հարուածէ։

Վերջապէս Անգղիոյ մէջ ոչերոց կարծեաց առնին, եւ իրրու Հռոմէական Եկեղեցւոյ Արշաւանքը Գաղղիոյ Ծովեզերքը Եգիպտոս անոր Ձեռքէն Ներքեւ պիտի դնէ կրնայ Հարցու իլ որ Եթէ Ընտանեկան Յարաբերութիւնն գործակցութեան վերջացարձ Թ՝ընէ Արեւելեայ վրայ անգլիական ոգին անտարբեր չէ՝ կնոջ, եւ գործ Գերմանիոյ մեծնալէն առելի մեր յոյզութիւններէն չէ՝ կառկածիր։

Այսպէս մէկ կողմէ Գաղղիա միանակ կը Ձեայ, ինան պի Ֆրանքֆա ուեռնագիրը չէ՝ կարենայ։

Հոս վտանգի հնձարիւռոյ կայսրութիւնն է, Գաղղիա է։

Ելեմին ոգին եւ կայսրութեան չահերը միապէս խոցոտելու համար քաղաքականութիւն կը խոտանէ։

Ֆ. Ֆիանորքի ձեռ չէն իր ամենէն սիուռ գինքը կառնու, այն է Գաղղիոյ կառած ունենալու գինքը, որով Գերմանական զգացումը կը վրդովէ եւ կը դրանէ։

Անդ գիոյ վատահութիւնն կուտայ, եւ. ինչն ու Գիլիոյ վրայ Գաղղիոյ ազդեցութեան կառուցը կը փարատէ։

Աւստրիոյ Թագ կուտայ քաղաքականութիւնը եւրոպացի եւ գինուորական վերոհանգիստ։

Ընտրոյ Թուիը կարդալը դէպ ի ինչ ձոյ։

Մեկ խօսքով ամէն տեղ Հռոմուսական Եալ վճռակը կը պահէ։ Մենի վրայ, Հռոմի մէջ, Ազիւերից մէջ. եւ կը Թագու Ելրոպական հաւասարութիւնն ներն իրենց ներքին գործութեանդ հետ, որը զանոնք տկար գրիոյ մէջ կը դնէին անյաձողութիւն Գաղղիոյ առջեւ, որ իսպառ ապահովութեամբ իր աղաւաւթիւններըը կընդօրձակէ։

Գ. Ցըլսակերօնիէլի այս խոհական նախատեսութեանդ ճշդութիւնը դէպքերը լեալին արդարացուցին։

Հետագիրը կը ծանուցանէր թէ Գաղղիոյ ազգասիրութեան ժամանակ դէն ի ձեռին բանուորներէն 10000 ի չափ բանտարկիլոյ ոգուտութիւն ըրբուած է։

Ցրանս լրագիրն հետեւեալ կերպով կը բացատրէ այս լուրը։

«Մինչեւ հիմա ցինուորական գաւառականը 6000 են ու նրկ բանտարկիլոյ ոգուտութիւն տուաւ։ բայց ասոնցմէն վերջացել մէկ երրորդն ու. Նուէրաւ մէկ 2500ի չափ բանտարկեալք կան։

«Ազնակատածներուն մէկ Հարիւր 4-500 անձինք կը գտնուին, գրեթէ ամենն ալ ուղղապես կամ անուղղակի ոգուտութիւնեան մասնակից եղած են՝ ինչպես չափով մը։

«Հիմա ամէն օր 270 Հոգի անպատճառ Համարուելով կարձակուին։

«Վերջապէս քիչ օրէն արձակուելիք բանտարկիլոյ թիւը 11 Հազարի կը Հասցնեն։

Գաղղիոյ եւ Քանադի մէջ Ծագած վէճին վրայ, որ խաղաղութեան լուծումը կը ձանուցանէր հնազանդ իրը հետեւեալ անգլիական կառավարութեան Նախիմայ լրագիրը։

«Ձեզ գիտի ազատասէր Քանադեցին մոռացած չեք՝ որ Քանադի հողը վճռակրելոյ ոգուտութեան գաղութ։

«Գաղղիոյ կառավարութիւնն անմիջապես լսեցուց Քանադի այն ինչ որ այն Քանադեցիները ձեզնէ առնուն, որովհետեւ չէզոքութեան օրէնքը չը նեղեր իրեն վճռակրել զօրավոր ոգուտութեան։

«Անոգրակուելի կը Համարուի որ ալ ոչ մի այս ոգնդրագիտութեան Համար օրինակ փոքրիկ։

«Այս է Քանադի հետ ծագած խնդիրը որոյ չափազանց կարեւորութիւն տրուեցաւ։

«Գաղութական անկախներու մէջ այս իրողութեան բնաւ կարեւորութիւն չտրուեր եւ. ոգնդրագիրն այս է ալ կէ յոյն ծանրակշռը դեռ փարթիկ է, եւ ալ օրէն առաջ ձեզմիր գառնալու միտք չունին։

Գառի Քառանդ լրագիրը կը պատմէ թէ Գ. վերջերս Հիւկօ Փարիզի գաւառապետ առգուտութեան Համար յաղթողին վճռութիւնը խնդրելով Գ. թիերէն, այս վերջինը հետեւեալ պատասխանը առած անոր.

«Ես ալ ձեղ պէս յոյսեալ եմ, վասն զի յաղթող եւ յաղթեալ եմ ժրանգամին։

«Ջհուռ ընդդէմ ու ոսուբերս կառած են. ոչ խղճանութիւն ունիմ, ոչ ողորմութիւն։

«Ես է քառանդի հետ ծագած խնդիրը որոյ չափազանց կարեւորութիւն տրուեցաւ։

«Գաղութական անկախներու մէջ այս իրողութեան բնաւ կարեւորութիւն չտրուեր եւ. ոգնդրագիրն այս է ալ կէ յոյն ծանրակշռը մեծ կառ եւ ունի ուրեմնական պատճառ նեղութեան։

Ամերիկեան քաղաքականութեան վերյ խոսելէ առաջին պատճառներէն Գ. թէ երրորդ շրջանի վերջին հակառակ, միւս Տէրութեանց Պետ.

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 27 Հոկտ.

Ա.յս առաւօտեան Թայմս լրագրին Փորձակառանի առին Համար պղնուս Թեան հրատէր կընկ յառաջ յորտաժոմ մը։

Վիէննա 17 Հոկտ.

Շերիմկառան ըսր կառան մէկ գանձանակ նախկառանէրը Գաղիքա մի կառավարութեան առջեւ բերելու Համար։ Ասոնք պիտի ընդունէրվի վերջին յայտարարութեան առջեւ թէ Համրարեալ Թեանանձեր ձառան առ բռնել կրզ. ուրիշ կառակցութիւններն ալ Հանրապետ Թեան ընդունելու հրատիրելով առնչուց Թէ Համրապետականք ալ պէտք է իմնառ Թեան ու չափաւորութեան գուշեն Թէ Համրապետութեան ամէն նէն առնի քարկարգութեան ու բռթրո Թեան առաջ կառավարութեան է։

Նորկոզի մէջ պատմութեան կառակցութիւնը կրած պատմութեանն խիստ վհատած է։

Նիս Նորք 27 Հոկտ.

Ապ–Էջի Պօսնիայ կոզմէն 2500 ասարազրա Թեան ոչխարագիր մը ժառանգ պատճէ նախագահին, որպէսզի բազմակողմութիւնը չարիչ իլնի։

Լոնտրա 28 Հոկտ.

Անգղիոյ առաջին պատճառնայ Գ. կլատսթընի առթոր նկոտմբի մէջ իր 12000 հաղար ընտրողայ առջեւ առաջնորդութեան ժ՝ընդրկել կառավարութեան ներքին քաղաքականութիւնը պաշտպանել։ Ան կարծէ Թէ Իրլանտայ գոհ է որ Գաղիքան Հաստատել օրէնքնե. լով, եւ կը ծանուցանէ Թէ անոր առջեւ գոհութեան Համար հիմնադիր Թեան պատրաստուած են։

Դակ Լորտերուն Թորհրդարանին համար ըսաւ Թէ հնար է որ այն Թեղ տըղարանը Թարեկարգել Հարկ չինի, բայց պէտք չէ գահամիջոցաբար վարուիլ։

Գարմատր գառաւ Խնդրոյն գառլով, կընդունի Թէ շատ բան կայ տառկաւին ընելիք, եւ կը կարծէ Թէ ընդհանրական խնդրոյն լուծումը մեծ կառնայ ու ունի ազատասական պատճառներ նեղութիւններ։

Ազատքին քաղաքականութեան վերյ խոսելէ առաջին պատճառներէն Գ. Թէ երրորդ շրջանի վերջին հակառակ, միւս Տէրութեանց Պետ.

զնոյ ներամուծ ունեցած քաղեկանու-
կան արամադրութեան չհարկէ սկսոր
է երկիրը խաղաղութեան վիճակի մէջ
դնել եւ մեծ խնայողութիւններ ընել։

Բէչի 28 Յունվ.

Պարլամենտին ձեռնադրիչ ժողովում
ուղղեց Անտրասի կոմսին թէ առաջ է
որ Թօնիսզայ խորհրդակցութեան կերպարա-
կան կառավարութենէն չհիմնուելու-
յու համար իր ազդեցութիւնը կը գոր-
ծածէ, եւ թէ ի՞նչ պատճառ կրնայ
ցուցնել իր այս փափաքին։

Լոնտրա 30 Յունվ.

Օսմ. փոխ.	46 1/2
» փոխ 1865	64 1/2
» » 1869	53 1/2
Անգլ. Քոնս.	92 1/2
Իտալ. դրամ.	55 1/2
Օսմ. նոր փոխ. զեղչ.	3 1/2

Վիէննա, 28 Յունվ.

Իտալական Մ. Կ. Օ.	9 1/2
Տոլէրու	7 1/2
Ծախուած	8000 Յակ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵԹՈՎՊԻԱՅ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱՅԻՆ ՏՐՋԱՆԱԿՐԱԿԱՆ

Կրօնական թէ ուղղակի միջ
կառավարութեան զրութիւնները ի-
րենց յառաջ մէ մը ունին ազգութեան,
որ իրենց չարաչարութեան պէտքերու
թեամբ խմբագրուած նկարագիրներ եւ
ազգի զարգացած եւ խօսած նկա-
րագրին եղեր վրայէն անցնելով եւ
միայն խօսք մանելու ըսելով սա-
երեւոյթ փակ մը կուտան զրուած-
քին, եւ յարգականուած ընթերցողը
երբ թուղթը մէկդի կը դնէ եւ միտ-
քին մէջ կարդացածէն բան մը կը
փնտռէ, կը գտնէ քանի մը հարեւան-
ցի խօսքեր, ... անոնց մէջ ալ որ
տառերի, եւ ուրիշ ոչինչ։

Այսպիսի յառաջաբար զրութեանց
վրայ կանգնեցուցեր ճանաչման ամենայն-
կանոններուն ազգիները, եւ երկրին նոյն
վիճակը չարանակուելով եւ ստանալով
ամբողջութիւնը անկրալ, դժնդակ պարտաւ
դարանը ուխտած, արդարութիւնը
յեղուղ ժողովուրդը ալքատ՝ աղքատ
կործանելի պատահութեամբ կամ ար-
համարձակօք իր հարկանակին համար
որուն եղածը ալմի ընել՝ ալմի յի-
շողութիւն ունեցողը կը դառնայ խեղ-
նիլներն եւ կործ ալին ել։

Նորեկան Բէչլարին Թուրքիոյ Ա-
յենէր, խառնուած պաշտօնի եւ հաստ-
ճարել ժողովին ինչպէս այժմէն բա-
յոր կը փոխէ կը նուիրէ իրենց գործ-
քին վերանալը եւ արդեանց պէտքի-
կութիւնը եւ իրենց ձգած հետքին
վրայ եւ կը անձնա գործերով ոչինչ
ոչինչ ոչինչ։

Եւ ո՞վ սկզբ էր ըսել Օսման-
եան վեզիրներուն բաղձը՝ ընթերցո-
ղներէն մինչեւ այսօր։

Ընտանին անդամն է որ մեծ վէզ-
իրի զրութիւն մը կը կարդանք որ ա-
յոյ համարձակ կը խօսի երկրին վէր-
քերը վիճակը անպատրաստ կը յան-
դնայ կը տարածէ, դարմաններ նորա-
պէս ամենայն կը կարծէ, հոն
գեղեցիկ զրութեանց զինուոր բան
մը չի ծածկեր, եւ թուղթը որ ձեռ-
քէդ կը թողլ կարդալ, մտքիդ մէջ
տպաւորուած կը թողու իր տպաւոր-
ութեան անդամակցի կազմած՝ ինչ
որ պէտք է եւ ինչ որ պիտի ըլլայ։

Այսօրէկը ընդարձակ է Օսմանեան
երկրին համար, անոր որ դիմէ պետա-
կան մարդ ըլլալ. երկրին ընդարձա-
կութիւնը, որ հին ժամանակին կայս-
րութեան հետ կը մեջէ իր տարածու-
թեամբը, ամբաւ եւ անհնարեր որ-
դոսնաց եւ եղանակութեան աղքատ
մը կը խօսանայ, միայն թէ կառա-
վարողները գիտնան կառավարել ինչ
որ պիտի կենան են իր ոչխարհակ-
րական ամբողջական վրայ Բուսաս Երիխ
Ալեքսանդ, որոնց կորուստը նշանակու-
թիւն ունի, վասն զի խորհրդածու-
թեան եւ հաշուըու բան մը թէ կայ,
ընդհանուր երկրին բարոյական եւ
նիւթական վիճակն է, եւ կառավարու-
թեան զայն շրջել դարմանել աւանդ եւ
զործադրութեան անդամներ եւ
անազոր ձեռք դործել աղա փրկու-
թեան արդիւնքը։

Վեհափառ Սուլթանը իր գահա-
կալութեան օրէն մինչեւ այս օրս կըր-
կին եւ կրկին «շրջակ-նէմ» խոստումն
իր պաշտօնատարաց պարագին կը նո-
րոգ խոստումները կատարել, եւ ահա
կու գայ Մահմուտ փաշա ինքն ալ հաս-
տատած թէ՝ այս երկրին մի միայն
բարոյական կարող արդարութիւնն է.
վասն զի երկրի մը յառաջելը, երբ այս-
չափ աղքատ՝ աղքատն եւ տխրութ-
եան կը կարծեն, թէ որ կայ
մը կայ զիրենք խրախուսէ կարգին։
Արդարութիւնն է։ Բայց երբ Մեծ
Վէզիրը կը գրէ թէ «Յատկական
«Իշխանութիւնք փոփոխակ ամեն բա-
նէ առաջ եւ բարոյապէս Արդարու-
«թեան հաստատ ծառայելութեան
«ուղղած ըլլալ», որ է հիմը ամեն
«բարոյական եւ նիւթական յառաջա-
«դիմութեան, երկրորդական բաներու
«ունին զբաղեր են ․ ․ ․ ․ » եւ երբ
կէս մը փորձը այն նշանաւոր խոստ-
ման կառոյցն. «Ոտքերով կը կրնամ,
«որ (այս դատաւորական իշխանութիւնք)
«պէտք է որ Արդարութեան հաստա-
«տուն մատակարարութեան հիմնոց վե-
«րայ ուղղուն իրենց ընթացքը, հակեն
«ու եւ իսկ անձի բռնադատութիւն
«չըլլալուն, հաստատելով դործոց դատ-
«աստանութիւնը զինդէն եւ ջանան
«մանաւ որպէս ճանչնալով ազատ
«համարձակ, հոգ. տանելու», եր-
կիրը ազատօրէն ընծայելով կը ծա-
ռայեն, եւ ակլութեան հրատակ
սերտ Հաստատութիւն՝ նուաճողը՝ որ
կուզէ հաւատալ եւ կը փափաքի նորա
կենալ՝ փառաց եւ երջանիկ յաջորդ-
ութեան առաջ յաջողութիւնն կը
նշմարէ առնելու եւ յառաջել խոստ-
ման վրայ։ «Ցոյցնել է ամբողջ թէ
«ազատութեան բոլոր ժողովուրդ, ա-
«ռանց խտրութեան ազգութեանց եւ կը-
«րօնքի, հաւասար ըլլալով առաքի հաւ-
«աքակուլ վրայ վեհափառին ընդհանուր
«հաստատութեան ալ պէտք է ընծայել,
«որպէս զի անոնց նշանակութեամբ որ
«իրենց յարաբերութիւնը իրենց իր-
«ասանց բոլորին անձերը ըլլան, ան-
«խտրութեան. ինչ որ փափաքելի նախան-
«ձու ոսկի իրենց ըլլալ փոխանց բարե-
«բախտին»

Այս չկենդրոնականին համար ստա-
ցութեան մէջ ո՞վ չի տեսներ ուժով առա-
ջարկութիւն մը զգայն հոգեւոր, որ
երկրին վիճակը լաւ կը ճանչնայ, իր
կառավարութեան զերն, ազգը՝ հոգին
արդարութիւնը՝ ընտրելով գեղե-
ցիկ յատկութիւնը եւ անոնց հետ կա-
ռավարիչներուն անկատարութիւնը մէ-
կիկ մէկիկ կը համբէ։ Եւ երբ կարդա-
ցինք իր նախորդ կեդրոնական կա-
ռավարութիւնը ինչն ալ սպեկ զիտէ
որ չարդարաւորն կարդարանել, վա-
սն զի ինչ են եւ ուղիղ կը ծածկէ
դատաստան խստութիւնը՝ թէ ոչ
՚ի կեդրոնական կառավարութենէն,
որ զիրենք կենարէր՝ կը փոխէր՝ եւ
չորանակ մէկ դաւանէ ՚ի միասին կը
չորմէր, թէ որ անզգուան էին՝ մշակ-
չնամարաքէս իրենց պաշտօնէն պէտք
էին զգուշել իսկ թէ որ պիտանի էին
եւ լաւ կը ծառայէին իրենց հայրե-
նեաց եւ թագաւորին, ինչ հարկ զի-
րենք չարունակ դարձուցանել[1]։ Այս

կը համբեր ինչպիսին ժողովրդեան
խղճմտանքը, ժողովուրդ մը՝ որուն
ամենայն յանցանքը ազնուութիւնն
եւ դէշ կառավարուիլը եղած է, ոչ
բառ մը՝ ալ բ. խորտակման կործանի
որ կը փակէ թէ «Օսմանեան ժողովուր-
«դը նշանաւոր է իր պատմութեամբ
«եւ ամենայն բանի յարմարութեամբ
«եւ յառաջադիմութեան եւ քաղա-
«քականութեան համեն հաւատարմ-
«ութեամբ»։ Եւ կառավարողաց ծախ-
սին կը զարնէ իրենց անհաջողութիւ-
նները, որ չէ թէ միայն երկրին պէտ-
քը անտես ըրեր են այլ նաեւ «Թող
տուեր են անկեալ գործադրութեանց
«որ օրինաւոր պաշտպանելոց անկի-
«ւնն առեր (1)»։

Երբ Օսմանեան վեհափառ խնծաւ-
կային հայրենիքներու եւ կարեւոր հա-
ւատարութիւնը կը կոխէ իւր բայը հը-
պատակաց՝ առանց խտրութեան ա-
րանէ եւ կրօնի, ալկեն իւր մեծ
ձայնը երբ կրկին եւ կրկին արդարու-
թիւն կը կոչէ եւ իւր կուզէ հաս-
տատել օրէնքներով եւ իրաւասութեա-
մբ, որ առեն երկրին ՚ի կեանս կը
ծնանի, վասն զի այս երկիրը՝ որ այսօր
35 միլիոն բնակիչ հազիւ ունի, առեն
առատ առտիքն՝ ութ կամ տասն միլիոն
ունեցի բնակիչ կրնայ կեցնել առատա-
փայլեա եւ ամեն երեւակայական ե-
րազ մը չէ, այլ իր մի է եւ օրինակը
առջեւնիս կեցեր է, Ամերիկայ Միաց-
եալ Պետութիւնք. տեսէք ի՞նչ կըր-
նան օր առօր կատարելագործութիւնք
անցեր կը քալէ իր հսկայ ոտից առջեւ
իւր՝ դաշտ՝ անապատները՝ ավազներն քա-
ղաքներ եւ ժողովուրդ զիւղեր կը
դառնան. ամեն բան հարստութեանց
աղբիւր մը եղած է. ժողովը՝ աւազը՝
բուրերեր հողին հետ կը ծրգին՝ մար-
դուն ծայր դանձերով լեցնելու հա-
մար, եւ ազատի եռանդագոյն անհեղ
լոյս կը զոլին։

Պիտի զրուցեն մեզի թէ, կառա-
վարութեան ձեւը, անուանման ազա-
տութիւնը, հրաշալիքներ յառաջադի-
մութիւնը, կրօնից ընդհանուր հանդու-
ժողութիւնը, որ ամենը քաղաքական
են, երկրին առաւելագոյն բնական հա-
րստութիւնը Միացեալ Պետութեանց
բարգաւաճութեան եւ յառաջադի-
մութեան պատճառներն են, եւ բաղ-
դատութիւն չի վերցներ։

Մենք ամենուն ալ պատասխանը
ունինք։

Կառավարութեան ձեւը միշտ ժա-
մանակներու՝ պարագաներու՝ կառա-
վարողներու եւ կառավարեալներու
վիճակէն կախում ունի, եւ կառա-
վարութիւնները ծնունդ եւ ցանկի՝
ժողովուրդի՝ չափուոր՝ համեմատեալ են հար-
կին, եւ պատմութիւնը ինչ հիման
վրայ որ կեցած է, անոր վրայ կը կա-
յանայ։ Եւ առոր համար ալ՝ ինչպէս
որ Ամերիկայ Միացեալ Պետութիւնը
օրինակ բերելու նպատակ ալ կրնայինք
օրինակ բերել Ռուսիոյ կառավարու-
թիւնը, որ 50 տարուան միջոցին մէջ
իր ժողովուրդը դրեթէ կրկնապատ-
կելէն վերջը, աւելորդն ալ Ամերիկայ
վրայ տարածը եր՝ չէ թէ միայն հա-
սարակապետութիւն մը չըլլալով, այլ
նա մանաւանդ բացարձակ միապետու-
թիւն մը ըլլալով։ Եւ մենք երբ երկ-
րի մը բարգաւաճութիւնը կ'ուզենք,
հոն ամեն առաջ յառաջդիմութիւն
կ'ենթադրենք, որ մի միայն արդարու-
թեան հետեւանքն է։ Եւ պէտք չէ
մոռնալ որ Մեծն Ֆրեդերիկէ վերջը
առաջ եղած է թէ՝ դատաւորներ կան
՚ի Պէրլին։ Բոլոր մէնք համոզուած
ենք թէ կառավարութեան ձեւը չէ

որ երկրի մը երջանկութեան պատճա-
ռն է, այլ կառավարութեան մը ար-
դար կառավարութիւնը։

Մնայ եւ հետեւոց բոլոր.
Յ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

Նորանի զիշեր Պէշքթէ հետեւ եւ
երէկ ալ վեհ. Սուլթանին հրեշտակ
տարեդարձը լինելուն պատճառաւ
մզկիթներն եւ հասարակային շէնքե-
րը լուսաղարդուեցան, եւ նոյնպէս
կան Գալաթա ընդունելութիւն եղաւ։

Վեհ. Սուլթանը ակնածութեան ըն-
չասեւ մ՚ընծայ զրկեց Գալաթ բնա-
ւորն Մռմալեքօր Ֆրանչիին, որ վաղը
մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի։

Կրսուի թէ պատերազմական դոր-
ծոց նախարար պաշտօնեայ Հիւսէյին
Աճնի փաշային օգնական Հրամանը հա-
րամ իբրեւն գործադրուած է։

Մայրաքաղաքիս լրագրաց հա-
ղորդուած պաշտօնական տեղեկու-
թիւն մը կը ծանուցանէ, թէ Բ. Դու-
ռը վեհ. Սուլթանին վեհափառ գի-
տակցութեան պատուէրներն մեր
տեղական իշխանութեանց ամեն տեսակ
եղած հրահանգներու պատուէրնե-
րը զրկէ նաեւ, անոնց ճշդիւ գոր-
ծադրութեամբ հոգեւոր համար ա-
րոյած է՝ Պետական խորհրդոյ ներ-
կայացնել ինչ կրնար պատրաստել
տեղեկագիր պաշտօնատարաց մէջէն
եւ ուրիշ գիւտերոց անդրանիկ բնա-
բուած եւ իրենց համաձայնը հայրե-
նասիրութեամբն եւ ուղղութեամբը
ծանուցեալ երկրաատող. անոնցմէ
զրկել զուարակնալ, որք փոխանցեն
կամ ՚ձերկեալ անոնք պիտի կրնան
եւ պաշտօն պիտի ունենան, դաւա-
նելը արդարեւ ժողովրդոց վիճակին ու
պէտքը քննել կառավարութեան հը-
րամանները կատարման եղանակը
զիտել եւ ամեն բանի վրայ յաճախա-
կի մանրամասն տեղեկագիրներ զրկել
Բ. Դրան։

Այս ծառայութեան համար Եւ-
րոպական Թուրքիա երկու հատուածի,
եւ Ասիական Թուրքիա երեք հատ-
ուածի պիտի բաժնուի, եւ իւրաքանչ-
իւր հատուած երեք տեղեկագիր պի-
տի ունենայ այն է, մէկ տեղեկագիր
Բուլէյիի եւ մէն ալ Մուսուլի համար։

Միայն թէ այս տեղեկագիրք ի-
րենց տեսչական այցելութիւնները ի-
րարմէ մէկ կամ երկու ամիս ետքը
պիտի կատարեն, այնպէս որ այս զի-
րութեամբ՝ դործոց ընթացքին վրայ
անընդհատ հսկողութիւն մ՚ընէլէ զատ,
փոխադարձաբար իրարու գործադրու-
թիւններն ալ քննած պիտի լինին։

Ն. Պօլիս գտնուող եւ իրենց
առնցած ընդհանուր տեղեկութեան
վրայ մանրամասն հանդիսաւոր թէ
պիտի ընեն, եւ կառավարութիւն ալ
այս միջոցով առնցած այլ եւ այլ տե-
ղեկութիւններէն իրարու հետ բաղդա-
տելով, ստուգուած շարժող գործեան
ամենայնը համար հարկ եղած միջոցներ-
ը պիտի առնէ։

Լսեցին Հէրալտի խօսքին նայելով
Թունուզի Պէյին կողմէն եկող խայ-
րէտտին փաշան՝ որ անցեալ շաբաթներ-
թի մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ, իր
պաշտօնը յաջողութեամբ գլուխ հա-
նած է։ Պէյը կը փափաքէր հրէ, որ
իր ալ իշխանութիւնը ժառանգական
լինի եգիպտոսի խտիւութեան պէս,
Բ. Դուռն ալ չհերքեց այս արտօ-
նութիւնը։ Անկէց զատ մինչեւ հիմա
Բ. Դրան վճարուած թէեւ տարին
առժամանակեայ կերպիւ դադրեցաւ։

[1] Գմիւտնեց նամակագիր մը անդ-
նորէնքը Թիւրքի օրագրին կը փնտրէր
թէ երկուան տարուան մէջ երկուան վա-
լի փոխուած կար իրենց քաղաքին։

[1] Այս խորհրդուն նշմարտութիւնը
կ'ամբողջէ համար Հայոց Պատրիարքին եւ
Հ.արձութեան տուած տեղեկագրին վրայ
ալ մը ակի բաւական է։

մինչեւ որ Թունուզի երեսփոխան վիճակը բարւոքի։ Միւս կողմանէ Թունուզ Օսմանեան կայսրութեան ամբողջական մասը կը լինի, եւ այսպէս իր դրութիւնը կապահովի։

Անգլիոյ Հիւպատոսութեան աւուր հրատարակ հովը քոլէրայի դէպքերն աւելցուց։

Սերբիոյ օր խորհրդեան եւ Գազրոյ փողոցի մէջ երեւնական բանը կայ պատահած է. Շաբաթ օրն ալ քըննելի չափ, բայց չառերը թեթեւ կերպիւ. սակայն որ մեռնող չաա չէ եղած։

Կիրակի օր դարձեալ քանի չափ մեռած է, կրակին խառնուելու Գաւառի փողոցի եւ ուրիշ տեղեր։ Ըէյօ-քօղլի խաղախորդքի գործարանին մէջ ալ քոլէրայէ բանուորներ պատահելով՝ ալխատութիւնները դադրեցան։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԽՕՍԱՄԸ ՕՍՄԱՆԵԱՆ

18 Նոյմ.	երկուշաբթի իրիկուն	54 5/8
19 »	երեքշաբթի առաւօտ բացուեցաւ	51 6
	կէս օր	54 14

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կիրակի օր Յունաց Ամեն. Նորընտիր Յ. Պատրիարքը փոխադարձ այցելութեան եկաւ Հայոց Ս. Պատրիարքին, ընկերութեամբ Նիկոլ Ցամլիջի եւ Տիմոթէոս Գեր. Մետրապոլիտներու, Յունաց խառն ժողովին անդամ Մեծ. Գարաթէոդորի եւ Կորկիոս էֆէնտիներու, Գարա—Պետրոսեան էֆէնտին եւ քանի մ'ալ վարդապետաց եւ քահանայք։

Ս. Հայրիկը պարտադրած մեծարանօք ընդունեց եւ պատուեց Յունաց Տիեզերական Պատրիարքն ի ներկայութեան Գեր. Յովսէփ Մետրապ. եւ Նիկողայոս օրթ եպիսկոպոսաց, Քաղ. Ժողովոյ անդամ Նուպարեան Տիգրան էֆէնտիի, Պատրիարքարան փոխանորդ Հօր. Գարա—Պետրոսեան Մեծ. Ալէքսան էֆէնտիի, եւ քանի մ'ալ վարդապետաց եւ քահանայից։

Յունաց Ս. Պատրիարքը ժամու մը չափ Ս. Հայրիկին հետ տեսակցելով, Նիկոլ Տիեզերական ժողովոյ սարքդարձը լինելուն բարեկամական ազդ, արեւելեան երկու քոյր եկեղեցեաց մէջ յարատեւ միութեան միաբանութեան բղձանք յայտնեց, որուն Ս. Հայրիկն ալ փոխադարձ զգացմամբ պատասխանեց։

Մի եւ նոյն բաղձանքը յայտնեց նաեւ Յունաց խառն ժողովոյ անդամ Մեծ. Կորկիոս էֆէնտին, եւ սոր ալ մեղմելով պատասխանեց Նուպարեան էֆէնտին։

Մեկնելու ժամանակ Յունաց Ս. Պատրիարքը եկեղեցական համբոյրը եւ Հայ-եւոր երգելով Մայր եկեղեցին ելաւ, որ փառաւորապէս զարդարուած եւ մեծ բազմութեամբ լցուած էր եւ գոհարանական աղօթքները կարդացւեցան նաեւ, Նորին Սրբազնութիւնը դարձեալ սիրոյ եւ միաբանութեան վրայ աստուածաբանութիւն մ'ըրաւ, զոր Հայերէնի թարգմանեց Մեծ. Զօրաքեան Տիգրան էֆէնտին, եւ ժողովուրդն ալ եռանդագին ծափահարութեամբ ընդունեց։

Մեկնելու ժամանակին Յունաց Մետրապոլիտներն ալ նախահրաշակաւք ծափահարելով «կեցցէ Հայաստանեայց եկեղեցի» գոչեցին։

Կրնանք թէ այս քրիստոնէական եղբայրակցութեան զգացմունքը՝ լոկ քաղաքավարութեան համար արտա-յայտուած ցոյցեր չլինելով՝ արդիւնքն ալ տեսնուէին յօդուած երկու ազգաց, որոց շահերը նոյն են արեւելից մէջ։

Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը քանի մ'օրուան կարեւոր խնդրոյ համար փոխը Մեծ Եպարքոսին պիտի երթայ։

Տեղեկագիր Քաղաքական Ժողովոյ

ԱՅԳԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԱԿՈՒՄԲԻ ԵՎՐՈՊԱ-ՔԱՂԱՔԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Վերջերս հասած հեռագրին վրայ, Ս. Ամենապատ հեռագրեց պատճէնացուն որ իր եպիսկոպոսական ընկերութեան առնելու համար ծագած վէճին ամփոփ ասէ եւ քաղաքային պատասխան իրենց պաշտօնէն լսելով, սակայն գլորած են եւ երկր մեկնելոյ պատճառաւ. Ցակեան անուն անձէ մը նախապէս կիկեանի համար։

ԱՄԱԼԹԵԻՆՑ ՀԱՐՈՒՑԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ամալթիոյ Հարստահարութեանց դանդատները վրայօք Նախարդ. խորհրդէն ժողովական զրկուած հրամանագրէն ինչ արդիւնք ըլլալն սպասեցին. համար՝ կրկին Աստիճանակին գրել որոշուեցաւ։ Նոյնպէս Աեկեզիմերոյ բողոքներուն վրայ՝ Շահ Հիւսէյին օղլու անուն բանաւորին համար դրած վերջին հրամանագրեան մասին գրելով Առաջնորդէն հեռագրով տեղեկութիւն խնդրել որոշուեցաւ։

ԼԱՐԵՆՏԵԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՑԱՆ ԽՆԴԻՐ

Յունաց Պատրիարքին նամակին պատասխանել որոշուեցաւ. Գրեթէ վերջին անի Լարէնտէ բաղած տեղը դրուած մեր գերեզմանատան մէջ Յոյներուն հիւղակներն թաղելու մասին ծագած անհամաձայնութեան վրայօք, հաղորդելով մեզի եկած հանրագրին պարունակութիւնը եւ խնդրելով որ եթէ երկու Պատրիարքարանոց մէջ ամբողջ կիւղին այս խնդիրը կարգադրել, թող գրեն տեղւոյն Յունաց եւ կենալ իրենց դատէն, բայց որու մ'անգամն հաւատարմութեան առջեւ դատը կրնեն բացած են։

Գարու. քէհեայի էֆ. ծանոյց որ Յունաց Պատրիարքարանը կ'առաջարկէ որ այս խնդրոյն կարգադրութիւնը Գանկայի Յունաց Մետրապոլիտին եւ Գազանոյ առաջնորդ Արքեպիսկ. եպիսկոպոսին յանձնուի, որպէս զի հոն երթալով պարտ ու պատշաճ քննութիւն 'ի միասին ընեն։

Ընդունուեցաւ այս առաջարկութիւնը եւ որոշուեցաւ գրել մեզնալ Արքեպիսկոպոսին, որ Յունաց Մետրապոլիտին հետ միանալով պէտք եղած քննութիւնն ընէ եւ արդիւնքը տեղեկագրէ վերջնաելեան. Նոյնպէս Լարէնտէի ժողովոյն այս որոշումը հաղորդել հարկ դատուեցաւ։

ՎԱՆԱՑ ՀՈԳՒՈՑ ՎԱՆՔԻՑ ՎԱՆԱՀԱՅՐ ԳԱՆԳԱՏՆԵՐԸ

Տեղական հարստահարութեանց եւ կառավարչին զրգռմանց վերայօք գրկած գանգատագրերուն ծանրակշռել անկեղծութիւնը Վանայ Նորընտիր մը թղթակցին հաղորդել եւ անոր ուշադրութիւնը հրաւիրել որոշուեցաւ։

ՏԻԳՐԻՍԻ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ԿԱԼՈՒԱԾԱՑՆ ԽՆԴԻՐԸ

Մէկ քանի ամիս յառաջ Տիգրիսի եկեղեցեաց մէջ հաշուէ դրմնելու արդիւնքը բաւական մնաց բ. Գանձէն առնուած հրամանագիր՝ Սերասափայ կուսակալ մասնաւոր պաշտօնատար մը կը գրէ ի Տիգրիս եւ հանդիսաւոր կերպիւ կարգադրել հաւաք դէպի Հեռանոյ առաւօտուն տեղւոյն բոլոր եկեղեցւոյ դանձերը կարտուած եւ բոլոր անօթները կողոպտուած կը մնան։

Այն եղելութեան վրայ Ազգ. Վարչութեան առած տեղեկութեանց համաձայն քանիցս Թագաւորին մատուցած եւ գաղտնի դանձը համար Բ. Դրանէն առնուած հրամանագրաց վրայ թէ գլխաւոր ամբաստանեալներէն մէկ քանի գլխաւորները Երկրասարի տարուած էին, սակայն բաց օրուան պատճառ Ն. Ո. Է. Բ. Ն. Է. Ք. ինծ բռնադրելու, ինչպէս որ օրէնք է, Տեղական կառավարութիւնը կոպէէ որ գողութեան անբաստանութիւնը Մաշտատնական վերջնակ հաստատէ, այս Ազգ. Վարչութիւնը ստորագրել բողոքից Բ. Դրան Տեղական կառավարութեան դէմ ծանուցանելով որ այս ընթացքով երբէք գողերը չպիտի գտնուին. Հետեւապէս այս մասին նոր անօրէնութիւն մի խնդրուեցաւ։ Բ. Դուռը Վարչութեան այս վերջին ստորակցորդ նկատառութեան առնելով, խիստ սրդու հրամանագրով մը Տեղական կառավարութիւնը կը մեղադրէր եւ գողերը գտնել ձերբակալել կրնալիքեան մասին յանձնելով որ եւ է պատճառաւ րանուլթեամբ չի կարենալ արդարանալը յայտնելով՝ առիպման կը հրամայէր որ գողերը երեւան հանելու համար հարկ եղած ամեն կոտիկ միջոցներն ի գործ դնէ։

ՄՇՈՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Մշոյ Արժ. փոխանորդը տեղեկագրով մը վիճակին ժողովրդեան կրասունքներն պաշտպանելու համար Մշոյ կոմսին բեռը յայտնելով իր ձեռք առած միջոցներուն վրայօք տեղեկութիւններ կը հաղորդէ, անոր առնուած վերջնաժամերն կը պատմէ եւ գլխաւորապէս Մշոյ մութեսարիֆին 'ի վնաս ժողովրդեան իրաւանց ըռնած ընթացքն կը դանդատի։

Որոշուեցաւ կրկին կուսակալին գրել պէտք եղած պաշտպանութիւնը խնդրելու, եւ Մշոյ մութեսարիֆին ընթացքին վրայ իր ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար։

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂ ԽԱԶՆԻԴՆ

Գիւղիս սա ժամանակներս Թագական խորհուրդը հրամայած եւ Ամեն. Արքեպ. Պատրիարք Հայրիկին բաշ Ատենանոյ պարզութեան նոր Թաղ. խորհուրդ մ'ընտրելու համար հրամանագիր եկած ըլլալով, ընտրողական ժողովով որոշուեցաւ որ Նոյմ. 24 կիրակէ օրը քուէարկութիւնը եւ քուէհանութիւն կատարուի։

Ուստի կը հրաւիրենք Խասգիւղի բոլոր ընտրողները, որ նոյն օրը ժամը 5 էն մինչեւ 9ը իրենց քուէներն անձամբ բերեն եւ ընտրական սնտուկն մէջ անուններն արկանեն. բայց եթէ անհրաժեշտ պատճառաւ չի կրնան ներկայանալ անձամբ, պէտք է որ ստորագրեալ նամակաւ ղրկեն քուէներն որոշեալ ժամէն՝ ժամերն քուէկոտեր. եւ ներկայ քուէներն բացառելու կամ նամակ չընդունելու կը խնդրենք բոլոր ընտրողներէն, որ ընտրեն Թաղական խորհրդոյ համար ազգասէր, բարեպաշտ, փութաջան, պարագաւոր, ազգասէրք, թաղին գործոց հմուտ, եւ բաղձալի ազդեցութիւն ունեցող անձեր. կը յուսամք որ ազգասէր ընտրողք իրենց նախանձախնդրութիւնը ցոյցնելով անտարբեր չեն կենար եւ կը փութան ծանուցումն անձամբ մեր հրաւէրին պատասխանել։

15 Նոյմ. 1874 — Նախագահ

Խասգիւղ — Ընտրողական ժողովոյ Ներսէս Նշանեան

. . . Խմբագիր.

Ազգ. Հիւանդանոցի Զուլֆո Օգոստոս եւ Սեպտեմբեր ամսոց մէջ նուէր ըրելով Մեծ. անձանց հետեւեալ ցուցակը եւ շնորհակալութեամբ հրապարակել չէք հանդուրժելեր հրատարակել հաճեցէք ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ.

Մեծ. Բեհանալիր եղբայրներէ (Պոլսոյ Մաքսի) վ.		1623
» Հանգուցեալ Մուհէի Պապա Համբարձումէ		100
» Պօղոսեան Յակոբեան	ազայէ	5
» Ցակոբեան Միքայէլ	»	2 20
» Փէրէշտէճեան Յովհաննէս	»	23
» Յարութիւնեան Գէորգ	»	5 20
» Թէնէքէճի Խաչիկ	»	34 20
» Հայրիկի Եղեանէն (Պէյ փաշալի)		115
» Ջաղարարձ Բեհանալիրներէն (Պոլսոյ Մաքսի)		425
» Թորոսեան Աբրահամ	»	29 20
» Կոստանդեան Կոստանդ էֆէնտիէ		118
» Քասապեան Յակոբ	»	23
» Արմէնեան Գէորգ (Սկիւտարցի)	»	23
» Պալըքճեան Գրիգոր (Սկիւտարցի)	»	23
» Գպուկեան Թորոս (Սկիւտարցի)	»	23
» Յոհանեան Կարապետ (Սկիւտարցի)	»	23
» Բարսեղեան Աբրահամ	»	11 20
» Միանեան Յովհաննէս	»	12
» » Յակոբ	»	23
» Թօրոսեան Կարապետ	»	5
» Կարապետեան Յովհաննէս	»	5
» Թաշճեան Ո. Սարգիս	»	354
» Խանթարջեան Բեհանալիր եղբայրներէ		40
» Կոփարենցի Բեհանալիր	»	50
» Պէշիկթաշի Բեհանալիր	»	25
» Բոսֆորի Փիլիպոս	ազայէ	106
» ԱՆՅ մը		23
Համեստ Անձի Վարժ. Տիկինէ		46
Մեծ. Էհրամճեան Գէորգ	»	104
Արժ. Նիկողոսեանէ մը		10
» Պէյլէրպէյի Տ. Յովհաննէս Քահանայէ		23
» » Տ. Կարապետ	»	5
» Խ. Վ. Գ. Եղեգեանէ		56
Մեծ. Պէյլէրպէյի Թորոս	»	10
» » Տ. Յովհաննէսեան Թորոս	»	5
» » Տ. Յովհաննէսեան Կարապետ	»	10
» » Թագւոր	»	10
» Զօհրապ Չէլէպի ազգականներէ		100
» Օսմանլի Յովսէփ եւ Յակոբ աղաներէ		10
» Սկրտատեանի Նիկոլ	»	20
» Արզարեան Խաչատուր	»	30
Համեստ Տիկինէ մը		11 20
Մեծ. Քաղաքային մաքսատան բեռնակիրներէ	Սէլամի հատ	1
» Պոլսոյ Մաքսի Բեհանալիրներէ »	»	12
» » » » Սակայի օխ.		15
» » » » Շաքար օխ.		30
» » » » Բրինձ »		310
» » » » Փինիկ չէք. եւ Վարգի ձուր օխ.		8
» » » » Մեծ եղէմնի		2
» » » » Զաֆրան եւ խառը Փիլ արմ.		275
» ԱՆՁ մը	դանակ հատ	2
» Քարամֆիլեան Յովհաննէս ազայէ Ամերիկ հատ		200
» Սերաստացի Արտաշէսներէ	սխտոր	2
» Խանթարջեան Բեհանալիրներէ	»	1
» Պէշիկթաշի	» »	1
» Մեծ նոր խանի Զմռանջիներէ »		1
» Պոլսոյ Մաքսի ձողարարձ Բեհանալիրներէ »		6
» Պոլսոյ Մաքսի ձողարարձ բեռնակիրներէ	բրինձ օխ.	81
» Պոլսոյ Մաքսի ձողարարձ բեռնակիրներէ	Սակայի օխ.	8
» Ընձեան Պետրոս ազայէ կրակի	Թուղթ հատ	40
» Մանուկ Մ. Արմէն եղբայրէ	խաղող օխ.	50
» Քումքաբուի Ձկնորս եղբայրներէ	ձէթ օխ.	5
» » » » բրինձ	»	25
» » » » սոխ	»	20
» » » » միսեա		3300
» Ոսկոմճեան Խաչիկ	ազայէ սխտոր »	2
» Քարաքաշեան Գրիգոր »	»	3
» » » » հաց օխ.		50
» Տիգրիսի Արմաշ	» սխտոր հա.	1

(*) Տես թիւ 1151

» Նաւերէն Մարգար	»	աղբար	»	1
» Թանթարոզցի ընծայիններէն	»		»	1
» Զուքար չէշմէի աղջիկներէն	»		»	2
» Բէշիրեան Յովհաննէս աղայէ	»		»	1
» Քաղաքացեան Մատթէոս	»	»	»	1
»	»	»	այծ	» 2

13 Նոյեմ. 1871 — Ի Դիմաց Ազգ. Գերահռեան Հիւանդ. Հոգ. Հիւանդ. Մեծ նոր խան թիւ 49 — գանձապետ

ԾԱՆՕԹ

Հայերէն Ընթերցարանի՝ այսինքն Ուղղագրութեան համ Ազատ ազգութեան ուսանելու փափաքողը թող դիմէ Տանընդունար փողոցին դասատու

Աբր. Ա. Թորոսեանին։

Հայերէն Գաղղիերէն խօսակցութեան եւ լեզուներէն ընդունած եւ Թուաբանութեան ու աշխարհագրութեան հմտութիւն Հայ երիտասարդ մը ուսուցչական մէջ պաշտօնի ստանալու համար դիմելու փափաքող ուսուցիչները կրնան Ցուցակին հետ խօսիլ։

ԲԱՂԱՐԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

Գաղղիոյ եւ Անգլիոյ հռչակաւոր բժիշկներուն պատուիրածներէն ետքը, ընթերցողներուն ծանուցանենք թէ հիւանդներու համար օգտակար Վիշի ջուրի հանքերուն փորձուած դեղերէն եւ ուրիշ ամէն տեսակ դեղ շինուած մեր դեղարանը կը գտնուին, թէ որ կը դիմէն եւ ուրիշներուն գինը թեթեւ գնով։ Թարմ թէ պայթ եւ երկրորդ թիւերը հասած են ի քաղաքս, եւ հետզհետէ ամէն չորսօրը երկրորդ թերթ մը գալ կարմած կ՚ըլլայ։

Կը վաճառուի ի Ղալաթիա խանն ի Բէրշէմպէ, եւ ամէն ազգային դրատարանները։ Գին ամէն մէկ տետրակին 60 փարայ է։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ԵՐԵՔ ՀՐԱՇԱԼԻԱՑ

Ա. Տէր Յովհաննէսին գործոյն դոյն մէջ տառերին կարգը կը բռնէ նաեւ ԵՐԵՔ ՀՐԱՇԱԼԻՔ անուն վէպին որ թէ վիպային հիւսուածքին եւ թէ պատմական արժէքին կողմէ մեծ յարգանք մը ունի եւ ուշքին իւր որ մատուցածին գրասէր անձանց կ՚ընծայուի։

Հեղինակին բազմաթիւ երկասիրութեանց ընդարձակ ասպարէզ մը կը դառնէ Զէյթունցի պատմութեան մէջ եւ ամենայն կողմ, ամեն անցած խօսքն, Բաժանորդ գրել կը ջանան յաջողիլ գործին 10 ցրտէ բաժանորդական տօնակատարութեան կը ...

Եւ ամէն պէտք, ամէն անցած խօսքն, Բաժանորդ գրել կը ջանան յաջողիլ գործին 10 ցնծութեան ժամանակաւ։ Թէին հետաքրքրական նորութիւն մը կառնէ իր հրապարակին վրայէն նիւթեր։

Նոր Ձի եւ Բէշիշէօ, ասիկար թագաւոր մ՚եւ խոզաղէտ պատրաստութեան մը, արքունական դուռը, օրիորդին դուռը, մեկենասութեան եւ քաղաքականութեան անօգտակար նիւթ եւ ծաղիկ կենդանին վկայութեան եւ ընթերցողին ալ ժամին կը գրուէն։

Նոյն վէպը ընթերցասէր հասարակութեան համար թարգմանուելու բոնդկած է Մեծ. Գ. Ա. Մամուրեանի ձեռօք։

Անուրջ ԵՐԵՔ ՀՐԱՇԱԼԻԱՑ երեք հատոր պիտի ըլլան։

Իւրաքանչիւր հատորին գին 15 Ղ. Բաժանորդաց համար երեք հատորը 40 »

ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԻՒՆ ՕՏԱՐԻՆ ԽՆԴՐՈՅ ԱՆՁԱՆՑ ԹԷ ԱՐԺԱՆԻ ՊԱՏՈՒՈՅ ԵՒ ՎԱՐՁՈՒ ՊԵՏՔ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅՍ

Ի ՊԱՏԵՐԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՏԻՐՈՋՆ Տ. ՅՈՎՀԱՆ ՎԱՆԱՆԴԵՑԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԹԱՂԱՆԱՑԻ ԶԱՒԻԹՈՆԻՈՍ ՄԻՐԶԱԵԱՆ ՅՕԳՈՒՏ ԵՒ Ի ՁԵՌՆ

ԲԱՆԱԱՍԷՐԱՑ Ա. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Մեծապատիւ Թաղէոս Էֆէնտիի ինդրոյ գործն է՝ վ. Կոմիտասին նուիրուած, որ յանուն ընթերցման կրնանք ապագային։

Ամէն Հայ դրավաճառաց քով կը գտնուի գին մէկ քառորդ մէճիտիէ։

Այդ յ հեղինակն այս առթիւ կը խնդրէ ժողովն մեծարելու որ իր աշխատութեան՝ ի յոյս ընծայուած հայերուն Արշաւաց գրքին գինը՝ որ մէկ մէճիտիէ էր, ընթերցասէր հասարակութեան գինը փոքրացուց կ՚ըլլայ մէճիտիէի ինուցած է։

ՕԳՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ՅՕՐԻՆԱԿ Հ. ՄԱՆՈՒԷԼ ՔԱՋՈՒՆԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ Ի ՎԵՆԵՏԻԿ

Մինչեւ հիմա ազգիս մէջ հրատարակուած բնագիտութիւններուն ամէնէն ընտիրն եւ կատարեալն է, առաջին երեւելի բնագիտական գործերէն յօրինուած եւ գիտութեանց համար, որ ամէնէն կարեւոր եւ անհրաժեշտ է։

Պատուական հեղինակն իր աշխատասիրութեան մէջ գործածած ուսումնական բառերուն ցանկն ալ դրած է գործին վերջը հանդերձ գաղղիերէնով, որպէս զի գիտութիւն ըլլայ ուսանողներու պատահելու որ փոխադարձ յաջողութեան նորանոր բառերը հնարելու։

Ամբողջ գործը երկու ահագին հատոր է, եւ կը ծախուի Մխիթարեանց գրատունը ՚ի Ղալաթիա Սեւաստիա խանն եւ մայրաքաղաքիս Հայ գրավաճառաց քով։ Գին երկու հատորին 15 Փրանք։

ՓՈՓՈՒ ՎԷՆՏԻԿԻ ՃԵՐԻՑ ՎԱՐԴԱՆ ՄԵԾԱԻՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄՕՆԹ. ՏԻՐՕՔՃԵԱՆԻ

ՆԱՄ ՓՈԽԳՈՐԾՈՒԱԾ ԵՒԱՅ ԻՄՆՑԵՍԻ

ՆՈՒՅՆ

ԹԷՐՃԻՄԷ

Ս. Ա.

Ամէն Հայ գրավաճառաց քով կը գտնուի Գին 100 փարա։

ՆՈՐ ՕՐԱՑՈՅՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ 1872 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Այս Օրացոյցը կը պարունակէ նաեւ պատմութիւններ, բնական, արուեստական եւ առողջական նիւթեր, ծխողաց համար կանոններ, քօնֆրանի, ճապոնի, հացի եւ այլն գներ, գաւառներէ, հանելուկք, լուրջական եւ խնդուքն ատոցուած ք եւ այլն եւ այլն, ազդօղ լաւ կարգադրուած ու նկար եղած։

Գինն է 3 ղուրուշ։

Կը ծախուի ամէն Հայ գրավաճառաց քով, յատկապէս ծախուած առաջնորդ ու յաւելուածոց ձեռքով։

Շատ փնտռուածը պէտք է Օ.ք— Այաս Հիւսեյին Աֆէնտիի փորձի մէջ կ՚ըլլայ։

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Իզմիրի Յաւլիբերդին համար 75000 օխայ Ձիթի խոսի բռնած Բարիկը յաւաքինութ կ՚որոչարկի որ հոկտեմբեր 21 ին դնահատութեան պիտի դրուի ՚ի Յովլի Շուկա։

Օրէնսդրական ձեռնարկը տալ ուղղը պէտք է որ նոյն օրը մէկ օրինակն ալ (Մօսթիրա) հետ ընդունի Յարի Շուկա ներկայ գտնուի։

16 հոկտեմբեր 1871
Իզմիր Մայրաքաղաք

ԻՂԱՆ ՍՈՒՐԲ ՓՈՍՏԻ ՏԻՐՈՋՆ

Թուլեանեան Անտոն Բ. Պ. Փ. ...

Թուղթ Նո. 67

Իւրաքանչիւր Պետական Կառավարութեան մէկ օրինակը ... օրէնքին գրեթէ կիտի հետ շինած խիէքի կիծած կէ, ... մէկ կտոր ... մէկ գաւառի ... սկսիլ, ... փորձել որ պէտք է ... օրինակներէն ... 24

Տերեւներ Կ. Արդ. Բոյեան Մ...

Այս տարեկան չորսերորդ երեք անգամ կը հրատարակուի, երկուշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են կ. Պոլսոյ Զենիթի խանը վերի յարկը թիւ 6 Մասիսի խմբագրատունը։

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անձանցնիլը։

ԻԶՄԻՐ. Սահաքեան աղա Տէրէեան.

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Թորոս աղա ոսկերիչ.

ԱԴԱՐԱԶԱՐ. Մեսրոպ աղա Տ. Գէորգեան.

ՊՐՈՒՍԱ. Յակոբեան աղա Թանկերեան.

ԿԵՍԱՐԻԱ. Համբարձում աղա Քուրքեանդեան.

ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Կիւլեան.

ՍԱՄՍՈՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.

ՄՈՒՇ. Միհրան աղա Փոթիկեան.

ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Վարդան էֆէնտի Արգարեան.

ԵՐԶ. Մ. աղա Խաչիկեան.

ԶԵՅԹՈՒՆ Միրան աղա Աչեան.

ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.

ԵՐԶՆԿԱ. Թովմաս աղա Բաղդասարեան.

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան.

Այլեւս քաղաքներէ առաքելութիւն ուզողներն այս անձերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԶԵՆԻԹԻ ԽԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԻՆ)

Լոնտրա 3 ամիս	ղուրուշ	108½—109	
Մարսիլիա	»	24,20	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Անգղ. լիրա	ղուրուշ	109 8
Նափոլէոն ոսկի	»	87 10
Իմբէրիալ ռուս	»	89 5
Ֆիորինս	»	31,23
Հինգ Փրանք	»	—
Մէճիտիէ	»	104,20
Պլիաց	»	117,20

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԱԼԵՒՐ

Ցորենի կարծր	Պէսարապիա	31	—32
» »	Ազով	29	—32
» »	Պուլղար	30	—31
» »	Պուրկազ	26	—30
» »	Թէքիրտաղ	25	—30
կակուղ	Ազով	31	—32
» »	Պէսարապիա	27	—31
Կիրքօս Թուրա		20	
Ցորեն կակուղ Պուրկազ		20	—23

Վառնա		
» » Պուլղար		
Եգիպտացորեն Թուրա		14½—15
» Անատոլ.		»
Գարի Թուրա		12½—13
» Անատոլ.		

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈՀԱՆ ՁՈՒԹ

Պուրսա	ղուրուշ	140—170
Անատոլու	»	113—125
Քօլօս		
Խորխն	»	
Կոկան	»	

ԲԱՄԲԱԿ — Ղուրուշ

Ատէնէ	հօխա	9 —
Իզմիր	»	9 —
Ատանա	»	8½—9
Քարաճասար	»	6½—7
Պրուսա	»	7 —7½

ԲՐԻԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	14½—15
» չլուացուած	»	7—8
Ռումէլի լուացուած	»	13—
» չլուացուած	»	6½—7½
Վրաստան լուացուած	»	— —
» հէս		— —
» չլուացուած	»	— —
Տէֆթիկ	»	40 —
Ճօկի Տէֆթիկ	»	8 —

ՄԱԶԸ

Քարակէսապան	հօխա	10½—
Անատոլու	»	9 —
Ձմեռնուկ	»	6 —

ՃԷՐԻ

Գալատի Ա. տեսակ		հօխա	19—20
» Բ. »		»	18 —
Էնկիւրիւ	»	»	18 —
Թոգաթ	»	»	18½—
Աղեբէր	»	»	17 —
Խոզդատ	»	»	16—17
Զորում			16—17

ԹԻՖԹԻԿ

Էնկիւրիւ	հօխա	40	—42
Գասթամունի	»		—
Պէյպազար	»		—
Զէյթէկ	»		—
Վան	»	22	—23

ԱՑԾԻ ՄՈՐԹ

Ադանա	9½—10կամ	մէկ Օ. Լ.		
Խարբերդ	»	»	»	»
Արգանա	»	»	»	»
Էրզրում	»	»	»	»
Կայսերի	»	»	»	»

ՁԷԹ

Միտիլինի	հօխա	6½—
Այվալը	»	6 —
Աօքզոտ	»	9 —
Մուտանիա	»	6½—

Պղինձ Թուղթի երկրին մէջ		9½—10	
Մալէզի Կամարմադոս	հօխա	—	
Աֆիոն	»	225	—240
Քիթրէ	»	26	—27
Մոսում	»	4	—4½
Կուտէ Անատ.	քիլէ	30	—33
» Ռումէլի	»		—
Մեղրը Պարսկ. Բեյա	»	47	—52

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		ղուրուշ	
Խահվէ Բրէզ. Ա. տեսակ 100 հօխ.		900—1000	
« Բ. »		»	
Ցէյլոն		» 16	
Շաքար փոշի Անգղ. կնդ.		260—262	
» » Գաղղ.		»	—
» գլուխ Գաղղ.		310—315	
Չայ Ֆօնկօ	հօխան	21	—23
» Բէքօ ծաղիկ	»	45	—70
Ռէնազ (գոմոյ)	կնդ.	900	—910
Պղպեղ (սիսիլէս)	հօխա	9	—9½
Լեղակ (Ինտիա) Բէնկալա	»	135	—170
» » Մատրաս	»	—	—
Չինթ ամիս 100 հօխա Փր.		70	—
Երկաթ ծողաձեւ		58	—60
» տախտակ		72	—
» թիւեղեայ		64	—66
Քարֆինա		120	—
Բրինձ իտալիա 100 Քիլ. Փր.		42½	
Կարաս եղ Ռուսիոյ	քրէ.	13	—14
Մամբար	»	36	—37